

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА
ГЕОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МОРСЬКОЇ ГЕОЛОГІЇ, ГІДРОГЕОЛОГІЇ, ІНЖЕНЕРНОЇ ГЕОЛОГІЇ
ТА ПАЛЕОНТОЛОГІЇ

ВИКОНАННЯ, ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ КУРСОВИХ РОБІТ

ЕЛЕКТРОННІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 103 Науки про Землю
освітньо-професійної програми
«Морська геологія, гідрогеологія та інженерна геологія»

ОДЕСА
ОНУ
2025

**УДК 551.35+556.3+624.131.1]:378.2(072)
В433**

Укладачі:

Т. В. Козлова, кандидатка геолого-мінералогічних наук, доцентка, доцентка кафедри морської геології, гідрогеології, інженерної геології та палеонтології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Г. С. Педан, кандидатка геологічних наук, доцентка, доцентка кафедри морської геології, гідрогеології, інженерної геології та палеонтології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Н. О. Федорончук, кандидатка геологічних наук, доцентка, доцентка кафедри морської геології, гідрогеології, інженерної геології та палеонтології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Рецензенти:

М. В. Адобовська, кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

С. В. Кадурін, кандидат геологічних наук, доцент, доцент кафедри морської геології, гідрогеології, інженерної геології та палеонтології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Рекомендовано вченою радою геолого-географічного факультету

ОНУ імені І. І. Мечникова.

Протокол № 8 від 23 квітня 2025 р.

Виконання, оформлення та захист міждисциплінарних курсових робіт [Електронний ресурс] : електрон. метод. рек. для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищ. освіти спец. 103 Науки про Землю освіт.-проф. програми «Морська геологія, гідрогеологія та інженерна геологія» / уклад.: Т. В. Козлова, Г. С. Педан, Н. О. Федорончук – Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2025. – 52 с. – 1 МБ.

Пропоновані методичні рекомендації стануть у нагоді при виконанні, оформленні та захисті міждисциплінарних курсових робіт з професійно-орієнтованих дисциплін. Методичні рекомендації розроблені для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 103 «Науки про Землю», освітньо-професійної програми «Морська геологія, гідрогеологія та інженерна геологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

УДК 551.35+556.3+624.131.1]:378.2(072)

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ВИМОГИ ДО МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ КУРСОВОЇ РОБОТИ	9
1.1 Керівництво курсовими роботами	9
1.2 Вибір і затвердження теми курсової роботи, її основні етапи	9
1.3 Структура та зміст курсової роботи	13
1.4 Процедура перевірки курсових робіт на наявність/відсутність плагіату	16
1.5 Підготовка до захисту і захист курсової роботи	18
1.6 Форми контролю і методи оцінювання	20
2. ОСНОВНІ ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ КУРСОВОЇ РОБОТИ	23
2.1 Загальні вимоги	23
2.2 Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів	26
2.3 Ілюстрації	27
2.4 Таблиці	27
2.5 Формули, рівняння та числові значення величин	28
2.6 Цитування та посилання на використані джерела	30
2.7 Додатки	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	33
ДОДАТКИ	44
Додаток А. Зразок оформлення титульного аркуша	44
Додаток Б. Приклад оформлення змісту	45
Додаток В. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел	46

ВСТУП

Мета пропонованих методичних рекомендацій – допомога в освоєнні здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти сучасних вимог, що пред'являються до написання та захисту міждисциплінарних курсових робіт з професійно-орієнтованих дисциплін на кафедрі морської геології, гідрогеології, інженерної геології та палеонтології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Виконання курсової роботи є першим кроком ознайомлення студента з науковим дослідженням, а тому успішне її написання залежить від чіткого дотримання основних вимог до наукового рівня таких робіт, їх змісту, структури, стилю викладу матеріалу, а також і оформлення. Виконання студентом зазначених вимог формує в нього навички до проведення самостійного наукового дослідження

Методичні рекомендації розроблені з урахуванням Законів України «Про вищу освіту» [6]; Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня галузі знань спеціальності 103 «Науки про Землю» [14]; Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова [13]; Положення про запобігання та виявлення плагіату у навчальній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І. І. Мечникова [12]; Національного стандарту України «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання» [11].

Виконання міждисциплінарної курсової роботи є обов'язковою складовою навчального процесу для отримання освітнього рівня бакалавр Наук про Землю за відповідною освітньою програмою. Міждисциплінарна курсова робота виконується у VI семестрі з певної дисципліни або з двох-трьох дисциплін одного спрямування.

Відповідно до ОПП «Морська геологія, гідрогеологія та інженерна геологія» кожен студент обирає один з трьох напрямків досліджень, в галузі: **1 – морської геології, 2 – гідрогеології або 3 – інженерної геології**, який збігається з його інтересами, напрямком навчання та профпідготовкою.

Мета виконання міждисциплінарної курсової роботи – закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних під час вивчення навчальних дисциплін обраного напрямку, передбачених освітньо-професійною програмою, та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання, а також оволодіння навичками самостійної роботи.

Основними завданнями міждисциплінарної курсової роботи є:

- формування науково-професійного світогляду, оволодіння методологією та методами наукового дослідження;
- закріплення, поглиблення і розширення теоретичних знань студентів, удосконалення практичних умінь і навичок;
- формування вмінь аналізувати, систематизувати та критично оцінювати досліджуваний науковий, методичний і практичний матеріал;
- розвиток творчого мислення та індивідуальних здібностей студентів у вирішенні практичних завдань;
- формування вмінь презентувати результати власних досліджень;
- дотримання норм оформлення текстів відповідно до чинних стандартів;
- дотримання принципів академічної доброчесності;
- перевірка рівня сформованості компетенцій, визначених вимогам Стандарту спеціальності Науки про Землю і освітньою програмою «Морська геологія, гідрогеологія та інженерна геологія».

Процес написання *міждисциплінарної курсової роботи* спрямований на формування наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності предметної області наук про Землю або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та антропогенних об'єктів та процесів із використанням комплексу міждисциплінарних даних та за умовами недостатності інформації.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК04. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК07. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Прагнення до збереження природного навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК) :

ФК1. Знання та розуміння теоретичних основ наук про Землю як комплексну природну систему.

ФК2. Здатність застосовувати базові знання фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні Землі та її геосфер.

ФК3. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах.

ФК4. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні геосфер.

ФК5. Здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер.\ і звітувати про результати.

ФК9. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.

ФК10. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у геосферах, їх властивості та притаманні їм процеси.

ФК11. Здатність виявляти закономірності розташування і розподілу властивостей геологічних об'єктів морів і суходолу, прогнозувати наявність корисних копалин із застосуванням геолого-мінералогічних, геофізичних та геохімічних методів *(для курсової роботи з морської геології)*.

ФК12. Здатність аналізувати інженерно-геологічні умови території та оцінювати ризики при проектуванні та будівництві споруд, оцінювати рівень екологічної небезпеки в умовах техногенного навантаження на геологічне середовище *(для курсової роботи з інженерної геології)*.

ФК13. Здатність аналізувати гідрогеологічні умови як складової формування екологічного та інженерно-геологічного стану території, а також для обґрунтування розрахункових схем оцінки запасів і ресурсів підземних вод *(для курсової роботи з гідрогеології та інженерної геології)*.

Програмними результатами (ПР) курсової міждисциплінарної роботи є:

ПР01. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю.

ПР02. Використовувати усно і письмово професійну українську мову.

ПР04. Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в області наук про Землю.

ПР06. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад Землі як планетарної системи та її геосфер.

ПР07. Застосовувати моделі, методи і дані фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних процесів формування і розвитку геосфер.

ПР08. Обґрунтовувати вибір та використовувати польові та лабораторні методи для аналізу природних та антропогенних систем і об'єктів.

ПР09. Вміти виконувати дослідження геосфер за допомогою кількісних методів аналізу.

ПР10. Аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.

ПР11. Впорядковувати і узагальнювати матеріали польових та лабораторних досліджень.

ПР12. Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи в науках про Землю відповідно до спеціалізації.

ПР13. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.

ПР14. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій в галузі наук про Землю.

ПР15. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.

Програмні результати, визначені закладом вищої освіти:

ПР16. Вміти аналізувати особливості геологічної будови морів і суходолу, проектувати і виконувати різні види геологічного картування та пошуково-розвідувальних робіт, в тому числі в морських умовах (*для курсової роботи з морської геології*).

ПР17. Вміти проектувати і виконувати гідрогеологічні та інженерно-геологічні дослідження і картування територій, проводити інженерно-геологічні розрахунки для будівництва споруд, прогнозувати негативні інженерно-геологічні процеси та моделювати їх розвиток. (*для курсової роботи з гідрогеології та інженерної геології*)

ПР18. Вміти оцінювати гідрогеологічні умови території, вплив підземних вод як фактора, що обумовлює інженерно-геологічні властивості ґрунтів та еколого-геологічний стан території, вміти розвідувати і оцінювати запаси і ресурси підземних вод, розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності предметної області наук про Землю або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та антропогенних об'єктів та процесів із використанням комплексу

міждисциплінарних даних та за умовами недостатності інформації (*для курсової роботи з гідрогеології та інженерної геології*).

Програма навчальної дисципліни

На міждисциплінарну курсову роботу відводиться 45 годин самостійної роботи, що становить 1,5 кредити ЄКТС. Програма навчальної дисципліни складається з наступних змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Опрацювання літературних і фондових джерел з теми курсової роботи.

Змістовий модуль 2. Виконання практичної (творчої) складової роботи – аналіз наявних матеріалів, проведення власних досліджень.

Змістовий модуль 3. Написання тексту курсової роботи.

Змістовий модуль 4. Підготовка до захисту і захист курсової роботи.

1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ВИМОГИ ДО МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1.1 Керівництво курсовими роботами

Кожному студенту бакалаврату кафедра призначає керівника, який надає науково-методичну допомогу в його самостійній роботі над курсовою роботою.

При призначенні наукового керівника враховують наукові інтереси студента.

Керівник роботи забезпечує індивідуальне консультування студента, допомагає йому скласти план курсової роботи, контролює дотримання графіка виконання, рецензує частини роботи і завершений варіант, готує студента до захисту. Оперативне й уважне виконання рекомендацій керівника сприяє своєчасному поданню курсової роботи та є запорукою її успішного захисту.

Керівниками курсової роботи призначаються провідні науково-педагогічні працівники, як правило, з науковим ступенем доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук.

1.2 Вибір і затвердження теми курсової роботи, її основні етапи

Тема і зміст курсової роботи повинні відповідати спеціальності студента та Стандарту вищої освіти. Курсова робота повинна містити узагальнення та аналіз літературних і картографічних матеріалів з обраної галузі, бажано з використанням фондових матеріалів та результатів власних досліджень. У курсовій роботі мають бути застосовані елементи дослідницької творчої роботи, виконаної студентом самостійно.

Теми обираються відповідно до наукових (ініціативних) досліджень, які виконуються кафедрою морської геології, гідрогеології, інженерної геології та палеонтології, а також у межах професійного спрямування студента за матеріалами, зібраними або отриманими самостійно студентом. Відповідно до ОПП «Морська геологія, гідрогеологія та інженерна геологія» кожен студент обирає один з трьох напрямків досліджень, в галузі: **1 – морської геології, 2 – гідрогеології або 3 – інженерної геології**, який збігається з його інтересами, напрямком навчання та профпідготовкою.

Тематика курсових робіт щороку оновлюється, обговорюється і затверджується на засіданні кафедри. Тематика курсових робіт має бути актуальною, відповідати сучасному рівню розвитку морської геології, гідрогеології та інженерної геології. Студенти мають можливість обрати тему відповідно до їх уподобань, власних можливостей, результатів НДРС,

практичного досвіду роботи за фахом (для студентів, які поєднують навчання з роботою на підприємствах, в установах тощо), узгодивши її зі своїм науковим керівником відповідно до ОПП «Морська геологія, гідрогеологія та інженерна геологія».

За тематикою курсові роботи можуть бути різноплановими:

– реферативні курсові роботи, в яких глибоко і всебічно розглядаються і критично оцінюються, в залежності від вибраного напрямку (морська геологія, гідрогеологія або інженерна геологія), певні аспекти окремих напрямків: морських геологічних досліджень, в т.ч. геохімічних, геофізичних, геоекологічних тощо; гідрогеологічних досліджень, в т.ч. формування режиму підземних вод, еколого-гідрогеологічні, гідрогеохімічні та ін.; інженерно-геологічні, такі як ґрунтознавство, інженерна геодинаміка, регіональна інженерна геологія, морська інженерна геологія, інженерна геологія, основи охорони і управління геологічним середовищем) та ін.;

– курсові роботи науково-дослідного характеру, в яких розглядаються результати науково-дослідних робіт, що виконувалися студентом самостійно при його участі в розробці наукової тематики кафедри, госпдоговірних і держбюджетних темах;

– курсові роботи виробничого характеру, в яких обґрунтовується застосування методів морських геологічних досліджень, гідрогеологічних або інженерно-геологічних досліджень для вирішення конкретної прикладної задачі;

– курсові роботи навчально-дослідного характеру, в яких перед студентом ставиться завдання поглибленого вивчення певного аспекту (методичного чи інтерпретаційного) того чи іншого методу, який застосовується при морських, гідрогеологічних або інженерно-геологічних дослідженнях.

Тематика курсових робіт носить орієнтовний характер, розробляється викладацьким складом кафедри морської геології, гідрогеології, інженерної геології та палеонтології і пропонується студентам для обрання. Нижче наведена орієнтовна тематика курсових робіт для трьох напрямків досліджень, в галузі: **1 – морської геології, 2 – гідрогеології; 3 – інженерної геології.**

Орієнтовна тематика курсових робіт з морської геології:

1. Метанові газогідрати у Чорному морі.

2. Використання методів Дистанційного Зондування Землі в морській геології.

3. Геологічна будова та історія геологічного розвитку Антарктичного півострова в районі української антарктичної станції «Академік Вернадський».

4. Бентосні форамініфери як пошукова ознака метанових аномалій в донних відкладах північно-західного шельфу Чорного моря.
5. Еколого-геологічні фактори впливу на екосистеми Чорного та Азовського морів.
6. Газогідрати Чорного моря.
7. Геологія острова Зміїний.
8. Палеогеографічні реконструкції північно-західного шельфу Чорного моря за останні 25 тис. років.
9. Осадконакопичення у рифтових зонах Світового океану та в СОХ.
10. Осадконакопичення в шельфових зонах бесприпливних морів.
11. Серединно-океанічні хребти.
12. Процеси аутигенного мінералоутворення на шельфі та континентальному схилі.
13. Історія розвитку Чорного моря за останні 30 тис. років.
14. Геологічна історія формування лиманів Північного Причорномор'я.
15. Геологічна будова Причорноморської западини (Північне Причорномор'є).
16. Холодні сипи та грязьовий вулканізм на П-З шельфі та континентальному схилі Чорного моря.
17. Походження Чорноморської западини.
18. Глинисті мінерали Чорного моря.
19. Зміни рівня Чорного моря і положення русел палеорічок Північного Причорномор'я у четвертинному періоді.
20. Пізньочетвертинні відклади північної частини Чорного моря.

Орієнтовна тематика курсових робіт з гідрогеології:

1. Водно-колекторські властивості гірських порід.
2. Природні і техногенні фактори підтоплення територій.
3. Підземні води як природні розчини.
4. Хімічний склад підземних вод.
5. Комплексні методи оцінки якості підземних вод.
6. Гідрогеологічні умови і екологічний стан ґрунтових вод території...
7. (вибрати).
8. Техногенний вплив на склад і властивості підземних вод.
9. Міжпластові підземні води.
10. Артезіанські басейни.
11. Тріщинні підземні води.
12. Підземні води карстових районів.
13. Мінеральні і термальні води України.

14. Просторово-часовий аналіз режиму ґрунтових вод області
15. (вибрати).
16. Джерела забруднення підземних вод.
17. Геолого-гідрогеологічні умови ... області (вибрати).
18. Особливості формування режиму ґрунтових вод в природних і техногенних умовах на території Одеської області.
19. Еколого-гідрогеологічні умови ... області (вибрати).
20. Гідрогеологічні умови та екологічний стан підземних вод ...області (вибрати).
21. Джерела підземних вод території ... (області, району, регіону).
22. Еколого- гідрогеологічні умови ... родовища (вибрати).

Орієнтовна тематика курсових робіт з інженерної геології:

1. Характеристика фізико-механічних властивостей донних відкладів Північно-Західного шельфу Чорного моря.
2. Умови і фактори формування карстового процесу в межах південних областей України.
3. Природно-антропогенні фактори формування інженерно-геологічних умов території(обрати територію).
4. Особливості абразійних процесів північно-західного узбережжя Чорного моря.
5. Оцінка абразійно-зсувної активності схилів Одеського узбережжя до будівництва берегозахисних споруд і в теперішній час.
6. Умови розвитку і динаміки небезпечних геологічних процесів на території (обрати).
7. Сучасні технології буріння при геологорозвідувальних роботах.
8. Вплив інженерно-геологічних умов території на її сейсмічність.
9. Сейсмічні явища та будівництво у сейсмічних районах.
10. Застосування методів дистанційного зондування Землі для вирішення інженерно-геологічних задач.
11. Природні та техногенні фактори процесу підтоплення.
12. Деформаційні властивості ґрунтів та їх визначення польовими методами випробування.
13. Просадні явища в лесових породах.
14. Проектування та будівництво споруд на лесових ґрунтах.
15. Зміна інженерно-геологічного середовища міст.
16. Оцінка інтенсивності розвитку карсту та його вплив на стійкість будівель і споруд (місто, район, господарський об'єкт, регіон).

17. Оцінка інженерно-геологічних властивостей ґрунтів (пухких, скельних, елювіальних, техногенних, ґрунтів зі специфічними властивостями).

18. Умови і чинники розвитку зсувних процесів на території .(вибрати область, регіон, геологічну структуру тощо).

19. Фактори формування берегів водосховищ.

20. Інженерно-геологічна характеристика основних комплексів та генетичних типів пліоцен-четвертинних відкладень у межах Східно-Європейської платформи.

Після визначення теми курсової роботи студенту необхідно підібрати і ознайомитися з літературою (включаючи довідкову), з фондовими матеріалами районів досліджень. В установлений та узгоджений з науковим керівником термін студент має скласти план курсової роботи та графік його виконання. Після вирішення всіх організаційних питань і завершення підготовчих робіт студент приступає до написання курсової роботи.

Виконання та захист курсової роботи здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова

https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles-/files/documents/polozennya/polozorg-kontrol_2022.pdf.

У курсовій роботі не повинно бути академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації та списування згідно з «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І. І. Мечникова»

(https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/_polozhennya-antiplagiat-2021.pdf)

1.3 Структура та зміст курсової роботи

Зміст курсової роботи визначається її темою і відображається у плані, розробленому за допомогою наукового керівника. Відповідно до обраної теми студент самостійно або за рекомендацією керівника роботи добирає літературні джерела й відповідні нормативні документи та складає проект плану, який обговорює з керівником.

Курсова робота повинна мати такі структурні елементи:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;

- основна частина, яка складається з розділів та підрозділів (за необхідності);
- висновки;
- список використаних джерел.
- додатки (за необхідності).

Кожний структурний елемент починається з нової сторінки.

Бібліографічний опис списку використаних джерел студент може оформляти за власним вибором з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 “Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання” або одним зі стилів з рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій (див. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#n88>

Обсяг тексту курсової роботи жорстко не лімітується, але бажано, щоб він був в межах від 20 до 40 стор.

Вимоги до структурних елементів

Титульний аркуш курсової роботи оформлюється за встановленою формою, наведеною у додатку А. Назва роботи (у лапках) друкується з великої літери, жирний шрифт, кегль 14 (якщо назва не вміщується у один рядок через 1 інтервал).

Місця титульного аркушу, де вказується номер протоколу кафедри і дата захисту, оцінка захищеної роботи, місце підпису голови комісії заповнюються після захисту роботи.

Зміст подають на початку роботи після титульного аркуша.

У «Змісті» наводять такі структурні елементи: «ВСТУП», послідовно перелічують назви всіх розділів, підрозділів і пунктів (якщо вони мають назву) змістовної частини курсової роботи, «ВИСНОВКИ», «ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» (за наявності) з їх назвою та зазначенням номера сторінки початку структурного елемента. Останнє слово кожного заголовка з'єднують крапками з відповідним номером сторінки у правому стовпчику змісту. Заголовки структурних елементів курсової роботи та заголовки розділів треба друкувати великими літерами. Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів у змісті потрібно друкувати маленькими літерами, крім першої великої. Приклад оформлення змісту наведено у додатку Б.

Вступ. У вступі розкривають сутність і стан наукової або науково-практичної проблеми (задачі) та її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Далі подають загальну характеристику курсової роботи в рекомендованій нижче послідовності.

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми (наукової задачі) обґрунтовують актуальність та доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки чи виробництва.

Мета і задачі дослідження. Формується мета роботи і задачі, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Мета повинна бути сформульована таким чином, щоб указувати на об'єкт і предмет дослідження.

Мета – це те, що ми хочемо отримати при проведенні дослідження, деякий образ майбутнього. Не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету. Треба «Розробити ...», «Виявити.....», «Обґрунтувати та експериментально перевірити....».

Відповідно до визначеної мети формулюються *завдання*, які деталізують та розкривають мету. Характер завдань впливає з назв розділів та підрозділів роботи і їх зміст формулюють, використовуючи такі поняття: визначити ..., встановити ..., охарактеризувати..., розробити..., виявити..., сформулювати ..., розкрити... тощо. Формулювати завдання слід якомога докладніше, та лаконічніше, оскільки опис їх вирішення становитиме зміст розділів і параграфів роботи. Виходячи із завдань дослідження автор має зробити висновки до роботи.

Слід пам'ятати, що завдання повинні бути повною мірою розкриті в основному змісті роботи. При формулюванні завдань слід виходити з мети роботи.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для дослідження. *Предмет дослідження* міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження змістовно визначає тему (назву) бакалаврської роботи.

Структура та обсяг курсової роботи. Перераховують усі структурні елементи курсової роботи з обов'язковим зазначенням повного (усього) обсягу роботи. Вказують загальну кількість додатків, рисунків, таблиць, кількість найменувань у списку використаних джерел.

Приклад. Робота складається із вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Загальний її обсяг становить 35 стор. друкованого тексту. Робота містить 5 рисунків та 2 таблиці, список використаних джерел з 20 найменувань.

Розділи основної частини, зміст і перелік яких обумовлюється профілем спеціальності та темою курсової роботи. Назви розділів повинні містити ключові слова із теми роботи, її мети, завдань. Розділи роботи за необхідністю можуть включати у себе підрозділи, пункти, підпункти.

Висновки, в яких сформульовано основні підсумки роботи, отримані результати, перспективи і напрямки подальших досліджень тощо.

Висновки та пропозиції можуть бути оформлені як пронумерований арабськими цифрами виклад результатів дослідження, описаних в розділах основної частини роботи. В висновках не допускається посилання на інших авторів, їх цитування, а також наведення загальновідомих істин.

Список використаних джерел формується у вигляді нумерованого списку (використовуються тільки арабські цифри) в алфавітному порядку прізвищ перших авторів заголовків. Джерела іноземною мовою розміщуються після всіх джерел кирилицею.

Кожен новий запис робиться з нового рядка, з абзацним відступом у 1,25 см. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з видавничої і бібліотечної справи [4, 5, 11] (див. додаток В).

Слід звертати увагу на те, що серед Інтернет-джерел допускається згадування та опрацювання тільки наукових чи навчальних видань із сайтів наукових установ чи вищих навчальних закладів, а не будь-яких Інтернет-ресурсів типу сторінок Вікіпедії, форумів, сайтів фірм тощо.

Список складається виключно з тих джерел, на які є посилання у тексті курсової роботи. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел наведено у додатку Г.

Додатки. Додатки наводяться в кінці роботи після списку використаних джерел. За необхідності до додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття курсової роботи: карти, таблиці, графіки, ілюстрації допоміжного характеру та інше.

1.4 Процедура перевірки курсових робіт на наявність/відсутність плагіату

Порядок перевірки курсових робіт на академічний плагіат, розроблений згідно з Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І. І. Мечникова [<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>], з урахуванням вимог Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти», «Про авторське право і суміжні права», «Про

наукову і науково-технічну діяльність», нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, рекомендацій і матеріалів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, чинних наказів і рекомендацій Міністерства освіти і науки України, іншої загальнодержавної нормативної бази, Статуту Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Порядком передбачена процедура перевірки на академічний плагіат курсових робіт комісією з етики та академічної доброчесності, яка створюється на кафедрах з метою запобігання та виявлення ознак академічного плагіату в освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу й науковців, аналізу цієї перевірки, а також для унеможливлення інших проявів порушення академічної доброчесності в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова.

Комісії з етики та академічної доброчесності створюється на кафедрах Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, складаються з трьох осіб, які мають науковий ступінь і вчене звання, набули необхідного соціального й професійного досвіду для виконання своїх функцій та не були притягнені до відповідальності за порушення академічної доброчесності [https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/zminyPolojenia_etichnu_comisiyu.pdf].

Для перевірки курсових робіт на академічний плагіат здобувач подає на розгляд комісії з етики та академічної доброчесності, яка створена на кафедрі морської геології, гідрогеології, інженерної геології та палеонтології, рукопис курсової роботи в електронному форматі doc. не пізніше 10 днів до захисту.

Члени комісії з етики та академічної доброчесності кафедри перевіряють курсові роботи на унікальність за допомогою вільного програмного забезпечення, зокрема, технологічних інструментів на платформі Google Classroom.

При захисті курсових робіт дотримуються шкали унікальності тексту за показниками індексу оригінальності тексту (у відсотках до загального обсягу матеріалу) [13], яка наведена нижче (табл. 1).

Таблиця 1

Визначення рівня унікальності тексту за показниками індексу оригінальності

Індекс оригінальності, %	Рівень оригінальності
75% і вище	Високий
55–74,9%	Задовільний
40–54,9%	Низький
40% і нижче	Неприйнятний

Рішення комісії з етики та академічної доброчесності про відсутність ознак академічного плагіату в курсовій роботі є підставою для її допуску до підсумкового оцінювання. Якщо комісією з етики та академічної доброчесності було встановлено ознаки академічного плагіату в курсовій роботі, представлений на розгляд текст не може бути предметом подальшого розгляду та/або оцінювання.

Автор, отримавши висновок комісії з етики та академічної доброчесності про те, що в курсовій роботі наявні ознаки академічного плагіату, має право переробити свій текст і подати його на повторну перевірку в межах періоду, передбаченого графіком освітнього процесу.

1.5 Підготовка до захисту і захист курсової роботи

Підготовка мультимедійної презентації. Мета презентації: демонстрація можливостей і здібностей студента в організації доповіді відповідно до сучасних вимог і з використанням сучасних інформаційних технологій; демонстрація в наочній формі основних положень доповіді курсової роботи.

Структура презентації повинна відповідати структурі доповіді:

1. Титульний слайд (1 слайд)
2. Актуальність теми курсової роботи (1 слайд)
3. Мета і завдання (1-2 слайди)
4. Методи вирішення завдань (1-8 слайдів)
5. Результати рішення задач (1-8 слайдів)
6. Висновки (1-2 слайди)
7. Фінальний слайд (1 слайд) Фінальним слайдом, як правило, дякують за увагу.

Рекомендоване загальна кількість слайдів – 10–20.

Загальні рекомендації щодо створення презентації:

- презентація повинна повністю відповідати тексту доповіді;
- черговість слайдів повинна чітко відповідати структурі доповіді;
- слайди не повинні бути перевантажені графічною і текстовою інформацією;
- текст на слайдах не повинен бути надто дрібним (розмір не менше 22 пунктів), щоб члени атестаційної комісії могли легко прочитати його;
- кожна окрема інформація повинна бути в окремому реченні або на окремому слайді;
- ілюстрації (карти, графіки, таблиці) повинні мати чітку, коротку і промовисту назву;
- ілюстрації не слід описувати в самій презентації до курсової роботи, для цього є мова для захисту. Варто підкреслити, що якість та грамотність оформлення карт, таблиць, діаграм, графіків, вміння їх пояснити характеризує рівень підготовки студента до захисту курсової роботи;
- поєднання кольорів фону і тексту повинно бути таким, щоб текст легко міг бути прочитаний. Акцент повинен бути зроблений виключно на смислового наповненні слайдів, а не на їх кольорі.
- студент не повинен читати доповідь, а повинен вільно розповідати зміст роботи. Треба потренуватися у вимовлянні тексту презентації напам'ять, щоб можна було пояснювати та розкривати текст на слайдах. Цей текст має бути підказкою для доповідача, а не повним вмістом доповіді.
- не допускаються орфографічні помилки в тексті презентації.

Підготовка до відповідей при захисті курсової роботи. Дуже важливо психологічно підготуватися до такої відповідальної події, якою є захист курсової роботи. Слід бути готовим відповідати на запитання, зауваження членів комісії, управляти своїми емоціями та хвилюванням. При необхідності відстоювати свою точку зору (в разі незгоди із певним зауваженням), слід заздалегідь продумати, як це зробити більш тактовно та аргументовано.

Під час відповідей студенту необхідно бути особливо уважним і зібраним, оскільки саме за відповідями визначається як загальний рівень його підготовки, так і сильні та слабкі місця роботи. Тому під час виступу треба переконатися, що правильно зрозумів питання, відповідати лаконічно і переконливо, спираючись на фактичний матеріал, викладений у курсовій роботі.

Захист курсової роботи. Захист курсової роботи проводиться у присутності комісії, яка складається з 3-х викладачів кафедри. Склад комісії призначає завідувач кафедри. Захист складається з доповіді результатів

дослідження студента (до 10 хв.), яка супроводжується презентацією. Захищені курсові роботи зберігаються на кафедрі протягом 3 років.

Захист курсової роботи відбувається перед комісією до початку екзаменаційної сесії. Комісія оцінює:

- зміст та оформлення курсової роботи;
- якість доповіді студента про зміст курсової роботи;
- повноту і правильність відповідей на поставлені студенту запитання.

Під час захисту курсової роботи студент зобов'язаний дати вичерпні відповіді на питання та зауваження. Захист курсової роботи фіксується в протоколі кафедри.

Кращі курсові роботи, написані за результатами наукових досліджень, включаються в програму наукової студентської конференції, яка проводиться в квітні. Студенти, які взяли участь у роботі конференції, виступили на ній з доповіддю за темою курсової роботи, звільняються від захисту роботи за рішенням кафедри. Кращі курсові роботи можуть бути рекомендовані для участі в конкурсі науково-дослідних робіт студентів та для опублікування у фахових виданнях.

1.6 Форми контролю і методи оцінювання

Науковий керівник здійснює контроль за ходом виконання студентом курсової роботи, надає йому необхідну консультативну допомогу у проведенні досліджень та узагальненні результатів. Під час консультацій науковий керівник, окрім надання допомоги студенту, контролює графік виконання того чи іншого розділу курсової роботи. За необхідності окремі студенти можуть запрошуватися на засідання кафедри зі звітом про хід виконання роботи. Кафедра періодично заслуховує інформацію наукових керівників про хід виконання курсових робіт. Форма контролю курсової роботи – диференційований залік. У випадку, якщо здобувач вищої освіти отримав від 0 до 35 балів, комісія атестує його з виставленням оцінки «незадовільно». За цієї умови здобувач вищої освіти має право лише на повторне виконання курсової роботи, якщо він не підлягає умовам відрахування.

Студенту, який виконує курсову роботу на умовах повторного вивчення, видають нове завдання.

Оцінювання захисту курсової роботи здійснюється за 100-бальною шкалою, яка відповідно переводиться в національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу ЄКТС (табл. 2).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
85–89	B	добре	
75–84	C		
70–74	D	задовільно	
60–69	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

У таблиці 3 наведено критерії оцінювання захисту курсової роботи.

Таблиця 3

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка національна шкала, бали, ECTS.	Вимоги до знань, умінь і навичок здобувачів освіти
1	2
Відмінно 90–100 A	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, студент оволодів первинними навиками дослідної роботи – збирати дані, аналізувати, творчо мислити, формулювати висновки; подав її до захисту у визначений кафедрою термін; на захисті продемонстрував глибокі знання теми дослідження, дав вичерпні відповіді на запитання, доповідь аргументована, проілюстрована бездоганно оформленими наочними матеріалами, свідчить про формулювання власної думки студента щодо предмету дослідження та є логічною і повною
Добре 85–89 B	Оцінку добре (B) отримує студент, який виконав роботу з урахуванням усіх вимог, проте в ній є незначні недоліки, які полягають у несуттєвих відхиленнях від встановлених норм; оволодів первинними навиками дослідної роботи, проте не завжди критично ставиться до використаних джерел і літератури; дав свої пропозиції та рекомендації з предмета дослідження, однак відчуває труднощі в їхньому обґрунтуванні; виконав роботу грамотно українською мовою, однак допустив нечисленні граматичні чи стилістичні помилки
Добре 75–84 C	Оцінку добре (C) отримує студент, якщо оформив роботу відповідно до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; на захисті виявив хороші знання з теми досліджуваної роботи й відповів на запитання членів комісії; оволодів первинними навиками дослідної роботи. У структурі, мові і стилі роботи є лише незначні погіршеності

Продовження таблиці 3

1	2
Задовільно 65–74 D	Отримує студент, який під час захисту курсової роботи показав задовільні теоретичні знання; оволодів первинними навичками дослідної роботи, однак допустив у роботі порушення принципів логічного і послідовного викладу матеріалу, окремі фактичні помилки й неточності; не зміг сформулювати пропозиції та рекомендації з теми дослідження або обґрунтувати їх; допустив помилки в оформленні роботи; на захисті продемонстрував задовільні знання з теми дослідження або не зумів впевнено й чітко відповісти на додаткові запитання членів комісії
Задовільно 60–64 E	Отримує студент за курсову роботу, яку виконав з відхиленням від завдання і з помилками; не повністю розкрив тему роботи; на запитання членів комісії дав поверхневі відповіді, не зміг пояснити графічний матеріал до роботи; не зміг сформулювати пропозиції та рекомендації з теми дослідження або обґрунтувати їх; допустив помилки в оформленні роботи, а також численні граматичні та стилістичні помилки; на захисті продемонстрував задовільні знання з теми дослідження або не зумів впевнено і чітко відповісти на додаткові запитання комісії
Незадовільно 35–59 Fx	У роботі відсутнє розуміння мети, завдань, предмету дослідження. Назви окремих розділів не відповідають їх змісту. Робота оформлена з суттєвими недоліками. Доповідь не відображає зміст виконаної роботи, більшість відповідей на питання неправильні, студент не володіє предметом дослідження
Незадовільно 0–34 F	Роботу подано з порушенням строків, установлених регламентом. Студент не володіє поданим матеріалом, не орієнтується у предметі дослідження. Порушена логіка представленого матеріалу. Назви розділів не відповідають змісту. Змістовне наповнення розділів не пов'язано між собою. Оформлення роботи не відповідає вимогам

У випадках, коли захист курсової роботи визнається незадовільним, комісія встановлює можливість подання її на повторний захист з доопрацюванням або зобов'язує опрацювати нову тему.

2. ОСНОВНІ ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1 Загальні вимоги

Курсова робота оформляється відповідно до державних стандартів України ДСТУ 3008-2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки [2]. Структура та правила оформлювання». Мова виконання і захисту курсової – українська. Студенти, які не вивчали українську мову, а також громадяни інших держав мають право писати й захищати роботу англійською мовою після позитивної резолюції декана на поданій ними заяві з проханням про дозвіл на це.

Обсяг тексту курсової роботи жорстко не лімітується, але бажано, щоб він був в межах від 20 до 40 сторінок (з урахуванням додатків) у редакторі MS Word, шрифт Times New Roman, 14 пт, міжрядковий інтервал 1,5. Курсова робота оформлюють на аркушах формату А4 (210х297 мм). За необхідністю допускається використання аркушів формату А3 (297х420 мм). Текст роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве, нижнє, верхнє - не менше 20 мм, праве - не менше 10 мм.

Під час виконання курсової роботи необхідно дотримуватись рівномірної щільності, контрастності й чіткості зображення впродовж усієї роботи.

Прізвища, назви установ, організацій, фірм та інші власні назви у курсової роботі наводять мовою оригіналу. Допускається транслітерувати власні назви і наводити назви організацій у перекладі на українську мову, додаючи (при першій згадці) оригінальну назву.

Скорочення слів і словосполучень у курсової роботі робиться відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи [4]. Слід пам'ятати, що при скороченні запису слів використовуються три основних способи: 1) залишається тільки перша (початкова) літера слова (рік - р.); 2) залишається частина слова, відкидається закінчення та суфікс (рисунок - рис.), 3) пропускається кілька літер у середині слова, замість яких ставиться дефіс (університет - ун-т).

Роблячи скорочення, потрібно мати на увазі, що скорочення має закінчуватися на приголосну і не повинно закінчуватися на голосну (якщо вона не початкова буква в слові), на букву "і", на м'який і твердий знак.

Текст роботи слід розбивати на абзаци. Це полегшує читання й показує, що автор у своєму викладанні переходить до нової думки, нового твердження. Не можна також занадто дробити текст і відокремлювати одну фразу від іншої,

якщо між ними існує тісний зв'язок. Абзацний відступ має бути однаковий упродовж усього тексту курсової роботи й дорівнювати п'яти знакам (1,25 см).

Структурні елементи ЗМІСТ", ВСТУП", "ВИСНОВКИ", "СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ", "ДОДАТКИ" - не нумерують, а їх назви роблять заголовками відповідних структурних елементів.

Текст основної частини курсової роботи за необхідністю поділяють на розділи, підрозділи, пункти, підпункти.

Для розділів і підрозділів наявність заголовка обов'язкова. Заголовки структурних елементів курсової роботи та заголовки розділів треба друкувати посередині рядка і друкувати великими літерами без крапок в кінці, не підкреслюючи (шрифт – 14 напівжирний). Кожну структурну частину починають з нової сторінки.

Заголовки підрозділів роботи варто починати з абзацного відступу і друкувати (крім першої великої) малими літерами, не підкреслюючи, без крапки наприкінці. Якщо заголовок складається з двох речень або більше речень, їх розділяють крапкою. Розривати слова знаком переносу в заголовках заборонено.

Відстань між заголовком, приміткою, прикладом і подальшим або попереднім текстом має бути не менше ніж два міжрядкових інтервали (2 рази по 1,5 інтервали). Відстань між основами рядків заголовка, а також між двома заголовками приймають такою, як у тексті курсової роботи.

Не дозволено розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту й підпункту на останньому рядку сторінки.

Слід уникати: пропусків («пробілів») перед комами та крапками у тексті; розрідженого або стисненого тексту, які з'являються, як правило, після сканування текстів на сканері з розпізнаванням; використання тире „—” (чи „–”) замість дефісу „-”, і навпаки, причому, слід пам'ятати, що до та після „тире” слід ставити пробіл.

У курсової роботи потрібно використовувати основні, похідні чи позасистемні одиниці фізичних величин Міжнародної системи одиниць (SI) згідно з [7-9]. Якщо вимірювання виконано в інших одиницях, то викладаючи найважливіші результати роботи, треба подати в дужках одержані числові значення в одиницях SI.

Робота має бути добре вичитана, не містити граматичних та орфографічних помилок. Основний текст має бути вирівняний по ширині.

Мовностилістична культура курсової роботи найкраще дозволяє судити про загальну культуру її автора. Науковий текст характеризується тим, що в нього включаються тільки точні, отримані в результаті тривалих спостережень і наукових експериментів відомості та факти. Це обумовлює і точність їх

словесного вираження, а отже, використання спеціальної термінології. Слід твердо пам'ятати, що науковий термін не просто слово, а вираз сутності даного явища. Отже, потрібно з великою увагою вибирати наукові терміни та визначення. Не можна довільно змішувати в одному тексті різну термінологію, пам'ятаючи, що кожна наука має свою, притаманну тільки їй, термінологічну систему.

Стиль письмової наукової мови – це безособовий монолог. Тому виклад ведеться від третьої особи, оскільки увагу зосереджено на змісті і логічній послідовності повідомлення, а не на суб'єктові. Порівняно рідко вживається форма першої і абсолютно не вживається форма другої особи однини займенників. Найбільш вдалі в цьому плані більш невизначені словесні звороти, наприклад: "Вважаємо, що ...", "автор роботи вважає, що ...", "розроблений підхід дозволяє ...", "даний висновок зроблений на підставі ..." тощо.

Якостями, що визначають культуру наукової мови, є точність, ясність і стислість. Смыслова точність – одна з головних умов, що забезпечує наукову і практичну цінність наведеної в тексті курсової роботи інформації, оскільки неправильний добір слова може істотно спотворити значення написаного, допустити двояке тлумачення тієї або іншої фрази, надати всьому тексту небажаної тональності. Ясність – це вміння писати доступно і дохідливо.

Стислість означає вміння уникнути непотрібних повторів і зайвої деталі. Тому слова і словосполучення, що не несуть ніякого смислового навантаження, повинні бути повністю виключені з тексту курсової роботи.

Після завершення написання курсової роботи слід здійснити перевірку (з відповідним виправленням) за таким алгоритмом:

1. Перевірити загальне оформлення роботи: чи весь текст є рівномірним, вирівняним, де треба по ширині чи по центру рядків, та ін.
2. Перевірити чи на усі пронумеровані у роботі рисунки, таблиці та формули є посилання в тексті.
3. Перевірити чи усі рисунки, таблиці та формули пронумеровані підряд у межах кожного розділу.
4. Чи на усі джерела у списку використаних джерел у роботі є посилання.
5. Чи є коректною нумерація Додатків та використані символи для їх номерів.
6. Чи на усі Додатки є посилання у тексті.
7. Чи на кожен авторську роботу є посилання в усіх розділах роботи, де це доцільно.
8. Зверстати текст, щоб кожен підпис до рисунку «не відривався» від самого рисунку та те саме виконати щодо таблиць. При цьому, не повинно бути

великих вільних місць в кінці сторінок. У крайньому випадку, варто змінити розмір якогось рисунку чи дописати ще якесь речення чи ін.

9. Перевірити якість верстання роботи в цілому, зокрема: чи усі заголовки «не відриваються» від тексту, що йде далі; чи коректно оформлено продовження таблиць, які займають більше однієї сторінки.

10. Чи не є кількість пунктів у Висновках меншою від кількості сформульованих у Вступі до курсової роботи задач.

2.2 Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів

Сторінки курсової роботи слід нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту роботи, охоплюючи додатки. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Титульний аркуш входить до загальної нумерації сторінок курсової роботи. Номер сторінки на титульному аркуші не проставляють.

Розділи, підрозділи, пункти, підпункти нумерують арабськими цифрами.

Розділи курсової роботи повинні мати порядкову нумерацію в межах викладення суті курсової роботи і позначатися арабськими цифрами без крапки, наприклад, 1, 2, 3 і т. д.

Підрозділи як складові частини розділу нумерують у межах кожного розділу окремо. Номер підрозділу складається з номера відповідного розділу та номера підрозділу, відокремлених крапкою. Після номера підрозділу крапку не ставлять, наприклад, 1.1, 1.2 тощо.

Пункти повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу або підрозділу. Номер пункту складається з номера розділу і порядкового номера пункту, або з номера розділу, порядкового номера підрозділу та порядкового номера пункту, відокремлених крапкою. Після номера пункту крапку не ставлять, наприклад, 1.1, 1.2, або 1.1.1, 1.1.2 і т. д.

Номер підпункту складається з номера розділу, порядкового номера підрозділу, порядкового номера пункту і порядкового номера підпункту, відокремлених крапкою, наприклад, 1.1.1.1, 1.1.1.2, 1.1.1.3 і т. д.

Якщо розділ, не маючи підрозділів, поділяється на пункти і далі – на підпункти, номер підпункту складається з номера розділу, порядкового номера пункту і порядкового номера підпункту, відокремлених крапкою, наприклад, 1.1.3, 1.2.1 і т.д. Після номера підпункту крапку не ставлять.

Якщо розділ або підрозділ складається з одного пункту, або пункт складається з одного підпункту, його не нумерують.

2.3 Ілюстрації

Усі графічні матеріали курсової роботи (діаграми, графіки, схеми, фотографії, карти тощо) повинні мати однаковий підпис «Рисунок» або скорочено «Рис.». Назва рисунка має відображати його зміст, бути конкретною та стислою. Назву рисунка друкують з великої літери та розміщують під ним посередині рядка, наприклад, «Рис. 1.1 — Інженерно-геологічний розріз».

Рисунок подають одразу після тексту, де вперше посилаються на нього, або якнайближче до нього на наступній сторінці, а за потреби — в додатках до роботи.

У тому місці, де викладається тема, пов'язана з ілюстрацією, і де читачеві треба вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу в круглих дужках "(рис. 3.1)" або зворот типу: «...як це видно з рис. 3.1» або «...як це показано на рис. 3.1».

Якщо рисунки створені не автором курсової роботи, необхідно при поданні їх у роботі дотримуватись вимог чинного законодавства про авторські права.

Рисунки слід нумерувати арабськими цифрами наскрізною нумерацією, крім рисунків у додатках. Дозволено рисунки нумерувати в межах кожного розділу. У цьому разі номер рисунка складається з номера розділу та порядкового номера рисунка в цьому розділі, які відокремлюють крапкою, наприклад, «Рис. 1.2» — другий рисунок першого розділу.

Рисунки кожного додатка нумерують окремо. Номер рисунка додатка складається з позначки додатка та порядкового номера рисунка в додатку, відокремлених крапкою. Наприклад, «Рис. В.1 — назва рисунка», тобто перший рисунок додатка В.

Якщо рисунок не вміщується на одній сторінці, його можна переносити на наступні сторінки. У такому разі назву рисунка зазначають лише на першій сторінці, пояснювальні дані — на тих сторінках, яких вони стосуються, і під ними друкують: «Рис._____, аркуш_____».

2.4 Таблиці

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Слово Таблиця * пишуть справа над графами таблиць. Далі по центру друкують назву таблиці малими літерами (крім першої великої). Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці.

Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути

посилання в тексті курсової роботи. Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках.

Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, таблиця 2.1 – перша таблиця другого розділу.

Якщо рядки або графи таблиці виходять за межі формату сторінки, таблицю поділяють на частини, розміщуючи одну частину під одною, або поруч, або переносячи частину таблиці на наступну сторінку, повторюючи в кожній частині таблиці її головку і боковик.

При поділі таблиці на частини допускається її головку або боковик замінити відповідно номерами граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці.

Слово "Таблиця ___" вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть: "Продовження таблиці ___" з зазначенням номера таблиці.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком.

Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої літери. В кінці заголовків в підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки граф указують в однині.

2.5 Формули, рівняння та числові значення величин

Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині сторінки. Вище і нижче кожної формули або рівняння повинно бути залишено не менше одного вільного рядка.

Формули і рівняння у роботі (за винятком формул і рівнянь, наведених у додатках) слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу.

Номер формули або рівняння складається з номеру розділу і порядкового номеру формули або рівняння у цьому розділі, відокремлених крапкою, наприклад, формула (2.1) – перша формула другого розділу. Номер формули або рівняння зазначають на рівні формули або рівняння в дужках у крайньому правому положенні на рядку.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули та рівняння, слід наводити безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони наведені у формулі чи рівнянні.

Пояснення значення кожного символу чи числового коефіцієнта слід давати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають з абзацу словом "де" без двокрапки.

Приклад

«Відомо, що

$$Z = (M1-M2)/(D12+D22)^{1/2}, \quad (3.1)$$

де $M1, M2$ – математичне очікування;

$D12, D22$ – середнє квадратичне відхилення міцності та навантаження (2.3)».

Переносити формули чи рівняння на наступний рядок допускається тільки на знаках виконуваних операцій, повторюючи знак операції на початку наступного рядка. Коли переносять формули або рівняння на знакові операції множення, застосовують знак "х" .

Бажано уникати однакових позначень для різних змінних у роботі, принаймні, в межах одного розділу.

Великі і малі літери для позначень розрізняються і мають різний зміст.

Бажано уникати україномовних позначень змінних та їх індексів. Якщо цього уникнути неможливо, тоді уважно слідкувати, щоб після друку вони роздрукувались без змін (часто в результаті друку такі змінні виводяться некоректно, особливо, коли друк робиться не з того комп'ютера, де набиралась робота).

Після формул слід обов'язково ставити розділові знаки, як після слів у реченні. Найбільш поширеними є такі варіанти:

1) кома після формули перед «де»:

«Значення Y обчислюється за формулою:

$$Y = A + X,$$

де A — фонове значення;»

2) крапка після формули, якщо усі змінні були вже оголошені:

«Значення Y обчислюється за формулою:

$$Y = A + X.»$$

3) коми після формул, які йдуть списком:

$$«Y1 = A1 + X1,$$

$$Y2 = A2 + X2,$$

$$Y3 = A3 + X3.»$$

4) ніяких розділових знаків після формули, яка йде в середині речення:

«Обчислюємо значення Y за формулою

$$Y = A + X$$

та знаходимо ...».

Числові значення величин з допусками наводять так $(60 \pm 3) \%$; $70 \text{ мм} \pm 3 \text{ мм}$ або $(70 \pm 3) \text{ мм}$. Діапазон чисел фізичних величин наводять, використовуючи прикметники «від» і «до».

Приклад: Від 1 мм до 5 мм (а не від 1 до 5 мм).

Якщо треба зазначити два чи три виміри, їх подають так: $80 \text{ мм} \times 25 \text{ мм} \times 50 \text{ мм}$ (а не $80 \times 25 \times 50 \text{ мм}$).

Якщо в тексті наведено низку числових значень фізичної величини, які подано однією одиницею вимірювання, познаку цієї одиниці вимірювання пишуть тільки за останнім числовим значенням. В одному ряду чисел здебільшого наводять однакову кількість десяткових знаків для всіх значень, що утворюють ряд.

Дробові числа треба подавати як десяткові дроби, а розділовим знаком, що відокремлює дробову частину від цілої, є знак «,» (кома).

2.6 Цитування та посилання на використані джерела

При написанні курсової роботи студент може посилатися на структурні елементи власної роботи та інші джерела. У разі посилання на структурні елементи власної курсової роботи зазначають відповідно номери розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, формул, рівнянь, таблиць, додатків.

Посилаючись, треба використовувати такі вирази: «у розділі 4», «див. 2.1», «відповідно до 2.3.4.1», «(рисунок 1.3)», «відповідно до таблиці 3.2», «згідно з формулою (3.1)», «у рівняннях (1.23)—(1.25)», «(додаток А)» тощо.

Дозволено в посиланні використовувати загальноприйняті та застандартизовані скорочення наприклад, «згідно з рис. 5», «див. табл. 1.2» тощо.

Обов'язковою умовою об'єктивності викладу матеріалу є вказівка на те, яким є джерело повідомлення, ким висловлена думка, кому належить той або інший вислів. У тексті ця умова може бути реалізована за допомогою використання спеціальних слів і словосполучень (за повідомленням, за відомостями, на думку, за даними і т. ін.)

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке є посилання в курсовій роботі.

Посилання в тексті курсової роботи на джерела слід зазначити порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «...у роботах [1-7]...». Слід писати:

- з пробілами між номерами: [1, 2, 4], а не [1,2,4];

- тире «-» ставиться лише, якщо пропущений якийсь номер: [1, 2], а не [1-2], писати [1–3], а не [1, 2, 3].

Коли в тексті курсової роботи необхідно зробити посилання на конкретні сторінки відповідного джерела слід писати [13, с. 29].

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

д) якщо необхідно виявити ставлення автора курсової роботи до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання;

е) коли автор курсової роботи наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, то робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора курсової роботи, а весь текст застереження вміщується у круглі дужки. Варіантами таких застережень є: (курсив наш. - Т.К.), (підкреслено мною. - Т. К.), (розбивка моя. - Т. К.).

2.7 Додатки

Додатки слід оформлювати як продовження роботи на його наступних сторінках, розташовуючи додатки в порядку появи посилань на них у тексті курсової роботи.

Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках роботи, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати

заголовок, надрукований вгорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки.

Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої повинно бути надруковано слово "Додаток ___" і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б і т. д.

Один додаток позначається як додаток А. Додатки повинні мати спільну з рештою роботи наскрізну нумерацію сторінок.

Ілюстрації, таблиці, формули та рівняння, що є у тексті додатку, слід нумерувати в межах кожного додатку, наприклад, рисунок Г.3 - третій рисунок додатку Г; таблиця А.2 - друга таблиця додатку А; формула (А.1) - перша формула додатку А.

Якщо в додатку одна ілюстрація, одна таблиця, одна формула, одне рівняння, їх нумерують, наприклад, рисунок А.1, таблиця А.1, формула (А.1).

В посиланнях у тексті додатку на ілюстрації, таблиці, формули, рівняння рекомендується писати: "... на рисунку А.2 ...", "... на рисунку А.1 ..." – якщо рисунок єдиний у додатку А; "... в таблиці Б.3 ...", або "... в табл. Б.3 ..."; "... за формулою (В.1) ..." , "... у рівнянні Г.2 ...". Оформлення таблиць та рисунків в додатках аналогічне оформленню в основному тексті роботи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТА РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Довідник здобувача наукового ступеня. Збірник нормативних документів та інформаційних матеріалів з питань атестації наукових кадрів вищої кваліфікації / Упорядник Ю. І. Цеков. – К.: Редакція "Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України", 2000. – 64 с.
2. ДСТУ 3008:2015. Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання. – На заміну ДСТУ 3008–95; чинний з 2017–07–01. – Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 26 с.
3. ДСТУ 3017:2015. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять. – На заміну ДСТУ 3017–95; чинний від 2016-07-01. – Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. – IV, 38с. – (Інформація та документація).
4. ДСТУ 3582:2013 Інформація та документація. Бібліографічний опис скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила» (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ) / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – [На заміну ДСТУ 3582–97 ; чинний від 2013–08–22]. – Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. – 15 с.
5. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – [Уведено вперше ; чинний від 2016-07-01]. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 17 с.
6. Закон України «Про вищу освіту». Верховна Рада України; Закон від 01.07.2014 № 1556-VII. Документ 1556-18, чинний, поточна редакція — Редакція від 1.01.2017, підстава 1662-19, 1774-19. [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1415-19>.
7. Метрологія. Одиниці фізичних величин. Основні одиниці фізичних величин Міжнародної системи одиниць. Основні положення, назви та позначення: ДСТУ 3651.0-97. — на заміну ГОСТ 8.417-81; [Чинний від 01-01-99]. — К.: Державний комітет стандартизації метрології та сертифікації України, 1999. — 27 с.
8. Метрологія. Одиниці фізичних величин. Похідні одиниці фізичних величин Міжнародної системи одиниць та позасистемні одиниці. Основні поняття, назви та позначення: ДСТУ 3651.1-97. — на заміну ГОСТ 8.417-81; [Чинний від 01-01-99]. — К.: Державний комітет стандартизації метрології та сертифікації України, 1999. — 115 с.
9. Метрологія. Одиниці фізичних величин. Фізичні сталі та характеристичні числа. Основні положення, позначення, назви та значення: ДСТУ 3651.2-97. — на заміну ГОСТ 8.417-81; [Чинний від 01-01-99]. — К.: Державний комітет стандартизації метрології та сертифікації України, 1999. — 35 с.

10. Наказ МОН від 12.01.2017 № 40 «Основні вимоги до дисертацій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17>.
11. Національний стандарт України. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015. – К.: ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 16 с.
12. Положення про запобігання та виявлення плагіату у навчальній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf
13. Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozhennya/polozhorg-kontrol_2022.pdf.
14. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 10 – Природничі науки, спеціальність 103 – Науки про Землю. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/28/103-nauki-pro-zemlyu-bakalavr-1.pdf>

Перелік рекомендованої літератури до курсової роботи з морської інженерної геології

1. Митропольський О. Ю., Іванік О. М. Морська геологія. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2016. – 480 с.
2. Основи морезнавства : підруч. в 3 ч. / НАН України. Морський гідрофіз.ін-т, Відділення морської геології і осадового рудоутворення НАН України. – К.; Севастополь, 2012. (Ч. III : Геологія і корисні копалини Світового океану / Шнюков Є. Ф., Пасинков А. А.,
3. Зіборов А. П. – Севастополь : ННЦ "ЭКОСИ-Гидрофизика". – 2010. – 533 с.
4. Куліков П., Сукач М. Програма розробки корисних копалин Світового океану / Підводні технології, № 03. – 2016. С. 3–13.
5. Волович О. Стан і перспективи освоєння видобутку газогідратів в українському секторі Чорного моря. Аналітична записка.
<http://od.niss.gov.ua/articles/492/>

6. Іванік О. М., Гожик П. Ф. Геолого-геоморфологічні дослідження східноантарктичних морів Південного океану. – К., 2002.
7. Сіренко І. М. Прибережно-морські процеси. Динамічна геоморфологія. Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2003. с. 188–210.
8. Стан і якість природного середовища прибережної зони Північно-Західного Причорномор'я: монографія (за ред. Т. А. Сафранова, А. В. Чугай). / Т. А. Сафранов, А. В. Чугай, М. А. Берлінський, О. М. Нікіпелова, Є. А. Черкез, Г. С. Педан (та ін.). Харків : ФОП Панов А.М., 2017. 298 с.
9. Пошуки та розвідка родовищ корисних копалин: електронний підручник: / Омельчук О. В., Загнітко В. М., Курило М. М. – електронний ресурс ННІ «Інститут геології»
10. Федорончук Н. А., Сучков И. А. Тонкое терригенное и аутигенное золото в морских отложениях // Збірник наукових праць ІГН НАНУ. Вип.5. – 2012. – С. 219–226.
11. David Spencer Cronan. Handbook of Marine Mineral Deposits // CRC Press. – 1999. 424 p.
12. Dunlea, A. G., Scudder, R. P., Murray, R. W. (2018). Marine Sediment. In: White, W.M. (eds) Encyclopedia of Geochemistry. Encyclopedia of Earth Sciences Series. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-39312-4_105
13. Jon Erickson. Marine Geology: Exploring the New Frontiers of the Ocean (Living Earth)// Facts on File. – 2002. –336 p.
14. Kevin T. Pickering, Richard N. Hiscott. Deep Marine Systems: Processes, Deposits, Environments, Tectonics and Sedimentation (Wiley Works) 1st Edition // Wiley. – 2015. – 672 p.
15. Kunzendorf H. Marine Mineral Exploration // Elsevier. – 1986. – 299 p.
16. Marine Clastic Sedimentology. Concepts and Case Studies / Editors: J. K. Leggett, G. G. Zuffa.– Springer, 1987. 211 p. <https://doi.org/10.1007/978-94-009-3241-8>
17. Rebesco, M. & Camerlenghi, A. 2008. Contourites, Elsevier Science, 688 p.
18. Beaulieu, Stace E.; Baker, Edward T.; German, Christopher R.; Maffei, Andrew (November 10. 2013). "An authoritative global database for active submarine hydrothermal vent fields". Geochemistry, Geophysics, Geosystems. 14 (11): 4892–4905. doi:10.1002/2013GC004998.
19. Berg, R. D., Solomon, E. A. & Teng, F. Z. The role of marine sediment diagenesis in the modern oceanic magnesium cycle. Nat Commun 10, 4371 (2019). <https://doi.org/10.1038/s41467-019-12322-2>

20. Boggs, Sam (2012). *Principles of Sedimentology and Stratigraphy* (fifth ed.). New Jersey: Pearson.
21. Demicco, Robert V., Hardie, Lawrence A. (1994). *Sedimentary Structures and Early Diagenetic Features of Shallow Marine Carbonate Deposits* (First ed.). Tulsa, Oklahoma: Society of Sedimentary Geology.
22. Fisher R. V. Flow transformation in sediment gravity flows // *Geology*. – 1983. – Vol. 11. – P. 273–274.
23. Hedenquist J. W., Thompson J. F. H., Goldfarb R. J. et al. *Economic Geology 100th Anniversary Volume* // Littleton, CO, Society of Economic Geologists. – 2005. 1133 p.
24. Hollister, C. D. (1993). "The concept of deep-sea contourites". *Sedimentary Geology*. 82 (1–4): 5–11. doi:10.1016/0037-0738(93)90109-I.
25. HüNeke, H., and T. Mulder (2011) *Deep-Sea Sediments. Developments in Sedimentology*, vol. Elsevier, New York. 849 pp.
26. Hüneke, Heiko (2011). *Deep-sea sediments (in Lithuanian)*. Amsterdam Boston: Elsevier.
27. Gressly A. Observation geologique sur le Jura soleurois // *Neue Dankschriften derallg. Schweiz. Ges. Fur. Ges. Naterwiss. Nouv. Mem. Neuchatel*, 1838-1841.
28. Meysman, F; Meddelburg, J; Heip, C (2006). "Bioturbation: a fresh look at Darwin's last idea". *Trends in Ecology & Evolution*. 21 (12): 688–695. doi:10.1016/j.tree.2006.08.002. PMID 16901581.
29. Middelburg, Jack J. (2019). "Carbon Processing at the Seafloor". *Marine Carbon Biogeochemistry. SpringerBriefs in Earth System Sciences*. pp. 57–75. doi:10.1007/978-3-030-10822-9_4
30. Peters, Shanan; et al. (2017). "The rise and fall of stromatolites in shallow marine environments". *Geology*. 45 (6): 487–490. doi:10.1130/G38931.1.
31. Peters, Shanan (2017). "Sediment cycling on continental and oceanic crust". *Geology*. 45 (4): 323–326. doi:10.1130/G38861.1.
32. Petersen S., Krätschell A., N. Augustin, Jamieson J., Hein J.R., Hannington M.D., News from the seabed – Geological characteristics and resource potential of deep-sea mineral resources, *Marine Policy*, Volume 70, 2016, Pages 175–187. ISSN 0308-597X, <https://doi.org/10.1016/j.marpol.2016.03.012>
33. Pickering, K. T. (2015). *Deep-marine systems : processes, deposits, environments, tectonics and sedimentation*. Chichester, West Sussex Hoboken, NJ: John Wiley & Sons Inc.
34. Puig Pere, Palanques Albert, and Martín Jacobo. *Contemporary Sediment-Transport Processes in Submarine Canyons*. – Volume 6, 2014, pp 53–77. <https://doi.org/10.1146/annurev-marine-010213-135037>

35. Rothwell, R. G., (2005) Deep Ocean Pelagic Oozes, Vol. 5. of Selley, Richard C., L. Robin McCocks, and Ian R. Plimer, Encyclopedia of Geology, Oxford: Elsevier Limited. ISBN 0-12-636380-3
36. Stow, Dorrik; Smillie, Zeinab (13 February 2020). "Distinguishing between Deep-Water Sediment Facies: Turbidites, Contourites and Hemipelagites". Geosciences. MDPI AG. 10 (2): 68. doi:10.3390/geosciences10020068. ISSN 2076-3263.
37. Saw V. K. Methane hydrate formation and dissociation in synthetic seawater / V.K. Saw, I. Ahmad, A. Mandal, G. Udayabhanu, S. Laik // Journal of Natural Gas Chemistry. – 2012. – Vol. 21. – P. 624–632.

Перелік рекомендованої літератури до курсової роботи з гідрогеології

1. Багатовимірний статистичний аналіз у гідрогеології : навчальний посібник / Д. Ф. Чомко, І. К. Решетов, Ф. В. Чомко та ін. – К. : ВПЦ «Київський університет». 2004. 77 с.
2. ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною». Затверджені наказом МОЗ України від 12.05.2010 № 400, зареєстровано в Мін'юсті України наказом від 01.07.2010 за № 452/17747. 25 с.
3. Дубей Н. В. Гідрогеологія та інженерна геологія: навч. посіб. – Івано-Франків. нац. техн.ун-т нафти і газу. Івано-Франківськ : [ІФНТУНГ], 2010. 262 с.
4. Євграшкіна Г. П., Войцеховська В. В. Гідрогеологія та основи гідромеліорації: навч.посіб. Дніпропетровськ: ДНУ, 2011. 121 с.
5. Іськов С. С. Гідрогеологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.- Житомир. держ.технол. ун-т. Житомир : ЖДТУ, 2013 . Ч. 1 : Основи гідрогеології, 2013. 345 с.
6. Колодій В. В. Гідрогеологія : підручник для студ. геол. спец. вищ. навч. закл. Львів :ЛНУ ім. І. Франка, 2010. 368 с.
7. Корнеєнко С. В. Методика гідрогеологічних досліджень: підручник. /[Електронний ресурс]. – Режим доступу: geol.univ@kiev.ua, 2015. 275 с.
8. Кошляков О. Є. Практикум з навчальної дисципліни «Гідрогеологічне моделювання» / О.Є. Кошляков. – Інтернет-ресурс Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – geol.univ.kiev.ua – 56 с.
9. Кошляков О. Є. Гідрогеологічне моделювання : підручник. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2003. 79 с.

10. Кошляков О. Є., Мокієнко В. І. Практикум з динаміки підземних вод : навчальний посібник. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2005. 76 с.
11. Кошляков О. Основи динаміки підземних вод : Підручник. Київ , 2023. 165 с.
12. Лур'є А. Й. Геотермічні аномалії і нафтогазоносність : монографія. Х. : ХНУ імені В. Н.Каразіна, 2018. 160 с.
13. Лур'є А. Й. Гідрогеотермія : навчальний посібник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 76 с.
14. Лур'є А. Й., Удалов І. В., Кононенко А. В. Історія та методологія гідрогеології : навч.-метод. посіб. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. 104 с.
15. Мандрик Б. М. Гідрогеологія / Б. М. Мандрик, Д. Ф. Чомко, Ф. В. Чомко. – К., 2005. 197 с.
16. Національний стандарт України. Вода питна. Вимоги та методи контролювання якості. ДСТУ 7525:2014. Київ: Мінекономрозвитку України. 28 с.
17. Педан Г. С., Опріц Г. А. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з навчальної дисципліни «Гідрогеологія» спеціальності 103 «Науки про Землю» Одеса: Апрель, 2022. 72 с.
18. Прибилова В. М. Порівняльна характеристика нормативів якості питної води, що застосовуються в окремих країнах світу. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Геологія. Географія. Екологія». 2016. Вип. 44. С. 55–62 .
19. Рудаков Д. В. Моделювання в гідрогеології: навч. посібник. Д.: Національний гірничий університет, 2011. 88 с.
20. Суярко В. Г. Безрук К. О. Гідрогеохімія (геохімія підземних вод): навчальний посібник. Харків: Видавництво ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2010. 111 с.
21. Суярко В. Г., Величко В. М., Гаврилюк О. В., Сухов В. В. та ін. Інженерна геологія (з основами геотехніки): підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. В. Г. Суярка. Харків: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2019. 278 с.
22. Стан і якість природного середовища прибережної зони Північно-Західного Причорномор'я: монографія (за ред. Т. А. Сафранова, А. В. Чугай). / Т. А. Сафранов, А. В. Чугай, М. А. Берлінський, О. М. Нікіпелова, Є. А. Черкез, Г. С. Педан (та ін.). Харків : ФОП Панов А. М., 2017. 298 с.

23. Чомко Ф. В. Вступ до гідрогеології: Методичні вказівки для самостійної роботи студентів спеціальності «Гідрогеологія». Х. : Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. 19 с.
24. Чомко Ф. В., Удалов І. В., Чомко Д. Ф. та ін. Українсько-російсько-англійський словник гідрогеологічних термінів і словосполучень : навчальний посібник. Харків : ХНУ імені . Н. Каразіна, 2019. 96 с.
25. Чомко Ф. М., Чомко Д. Ф., Удалов І. В. Загальна гідрогеологія: навч.посібник. Харків: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2021. 196 с.
26. Chaitanya B. Pande, Manish Kumar, N. L. Kushwaha. (2024) Surface and Groundwater Resources Development and Management in Semi-arid Region: Strategies and Solutions for Sustainable Water Management (Springer Hydrogeology). 440 p.
27. Delleur, J. W. The Handbook of groundwater engineering (2nd edition) / : PressCRC. 2007. <https://bayanbox.ir/view/1629400497415576668/BOOK-Thehandbook-of-groundwaterengineering.pdf>
28. Fetter, C. W., 2001. Applied Hydrogeology (Fourth Ed.). Prentice Hall, USA, 598 p. Hiscock, K., 2005, Hydrogeology. Blackwell Publishing, 389p.
29. Kresic Neven. Hydrogeology and Groundwater Modeling (2nd Edition). – New York : CRC Press, 2006. 828 p.
30. Peiyue L., Xiaodong H., Jianhua W. (2025) Sustainable Groundwater and Environment: Challenges and Solution. Springer Hydrogeology. 713 p.
31. Younger, P.L. (2007). Groundwater in the Environment. Blackwell Publishing, 318 p.

Перелік рекомендованої літератури до курсової роботи з інженерної геології

1. Адаменко О. М. Екологічна геологія / О. М. Адаменко, Г. І. Рудько. - Київ: Манускрипт, 1998. 349 с.
2. Борзяк О. С., Трикоз Л. В., Герасименко О. С. Інженерна геологія: навч. посіб. Харків: УкрДУЗТ, 2017. 227 с.
3. Борзяк О. С., Лютий В. А, Романенко О. В. Інженерно-геологічні дослідження для будівництва: Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 100 с.
4. Василенко І. А., Півоваров О. А., Трус І. М., Іванченко А. В. Урбоекологія. Дніпро: Акцент ПП, 2017. 309 с.
5. Вовк В. М., Мацібора О. В. Геоінформатика. Практикум: навчальний посібник. 2-е вид. переробл. і доповн. Кіровоград: ПП «Центр оперативної поліграфії «Авангард», 2010. 88 с.

6. Вижва С. А. Геофізичний моніторинг небезпечних геологічних процесів. Київ: Обрії, 2004. 236 с.
7. Гошовський, С. В., Рудько, Г. І., Блінов, П. В. Інженерно-геологічний аналіз, моніторинг та захист території від зсувів. Львів: ЗУКЦ, 2004. 152 с.
8. Гнатенко О. Ф., Капштик М. В., Петренко Л. Р., Вітвицький С. В. Ґрунтознавство з основами геології: навч. посіб. Київ: Оранта. 2005. 648 с.
9. ДБН В.1.1-45:2017 Будівлі і споруди в складних інженерно-геологічних умовах. Загальні положення. Київ, ДП «УкрНДНЦ», 2017. 36 с.
10. ДБН В.1.1-12:2014. Будівництво в сейсмічних районах України. — К.: Мінрегіонбуд України, Укрархбудінформ, 2014. — 110 с.
11. ДБН А.2.1-1-2014. Інженерні вишукування для будівництва. [Чинний з 2014-08-01]. — К. : Мінрегіонбуд України, 2014. — 128 с.
12. ДБН В. 1.1-46:2017 Інженерний захист територій, будівель і споруд від зсувів та обвалів. Основні положення: [Чинний від 01.11.2017]. К. : Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. — 2017. — 43 с.
13. ДБН В.1.1-24:2010. Захист від небезпечних геологічних процесів. Основні положення проектування. Київ: Міністерство регіонального розвитку та будівництва України, Державне підприємство «Украрх-будінформ». 2010.
14. Демчишин М. Г. Техногенні впливи на геологічне середовище території України К. : Наукова думка, 2004. 205 с.
15. Дядін Д. В. Інженерно-екологічна безпека літосфери міста. Конспект лекцій. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 32 с.
16. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. — Київ: УкрНДНЦ, 2016. — 20 с.
17. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання. — Київ : Держспоживстандарт України, 2007. — 25 с.
18. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. — Київ: УкрНДНЦ, 2016. — 20 с.
19. Елементи сучасної урбоекології: Навчальний електронний посібник / О. Запорожець, Я. Мовчан, В. Гавриленко, Р. Гаврилюк, А. Гай, Д. Гулевець [та ін.]. К., НАУ, 2015. 265 с.
20. Екологічна геологія: Підручник / За ред. д.г.-м.н. М. М. Коржнева — Київ: ВПЦ „Київський університет”. — 2005. — 257 с.
21. Іванік О. Методичне забезпечення прогнозування зсувної небезпеки на регіональному та локальному рівні: принципи, методи, моделі. Геологія. Вип.3(66). 2014. С. 55–60.

22. Інженерна геологія (з основами геотехніки): підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авт.; за заг. ред. проф. В. Г. Суярка. Харків: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2019. 278 с.
23. Інженерна геофізика: підручник / С. А. Вижва, В. І. Онищук, І. І. Онищук, М. В. Рева. – К.: ВПЦ "Київський університет", 2018. – 592 с.
24. Інформаційний щорічник щодо активізації небезпечних екзогенних геологічних процесів на території України за даними моніторингу ЕГП – Київ; Державна служба геології та надр України, Державне науково-виробниче підприємство «Державний інформаційний геологічний фонд України», 2018. 98 с.
25. Коніков Є. Г. Інженерна петрологія (грунтознавство): Теоретичні та методологічні основи: навчальний посібник. Одеса: Астропринт, 2009. 116 с.
26. Коротких І. В. Петелько О. Ф. Інженерні споруди. Підручник. В.о. Київ. геологорозвідувальний технікум.– К. : Знання України, 2004.– 182 с.
27. Костюченко М. М., Шабатин В. С. Гідрогеологія та інженерна геологія : підручник– К. : Київ. університет, 2005. 159 с.
28. Назаренко І. І., Польчина С. М., Нікорич В. А. Грунтознавство: підручник. Чернівці: Книги-XXI, 2004. 400 с.
29. Рудько Г. І. Техногенна екологічна безпека геологічного середовища. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І.Франка, 2001. – 359 с.
30. Рудько Г. І., Адаменко О. М. Екологічний моніторинг геологічного середовища. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І.Франка, 2001. – 260 с.
31. Рудько, Г. І., & Яковлєв, Є. О. (2020). Сучасні чинники регіональних граничних змін інженерно-геологічних умов України. Мінеральні ресурси України, (1), 15-26. <https://doi.org/10.31996/mru.2020.1.15-26>
32. Сіренко І. М. Прибережно-морські процеси. Динамічна геоморфологія. Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2003. с. 188-210.
33. Сивий М. Я. Основи інженерної геології. – Т: вид-во ТНТУ імені І. Пулюя, 2013. – 298 с.
34. Сивий М. Я. Інженерна геологія і основи механіки ґрунтів. Тернопіль : Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2016. 276 с.
35. Стан і якість природного середовища прибережної зони Північно-Західного Причорномор'я: монографія (за ред. Т. А. Сафранова, А. В. Чугай). / Т. А. Сафранов, А. В. Чугай, М. А. Берлінський, О. М. Нікіпелова, Є. А. Черкез, Г. С. Педан (та ін.). Харків : ФОП Панов А. М., 2017. 298 с.
36. Шестопапов В. М., Коржнев М. М., Вижва С. А. Екогеологія України. Навчальний посібник. К.: ВПЦ „Київський університет», 2011. 671 с.

37. Шостак А. В. Інженерна геологія. – Інтернет-ресурс. Режим доступу:
<http://geol.univ.@kiev.ua>
38. Bell F. G. Basic Environmental and Engineering Geology – Whittles, 2007. – 378 p.
39. Gattinoni P., Pizzarotti E.M., Scesi L. Engineering Geology for Underground Works –Springer, 2014. — 312 p.
40. Cruden D. M., Varnes D. J. Landslide types and processes. In: Turner A.K.; Shuster R.L. Landslides: Investigation and Mitigation: Transportation Research Board, US National Research Council. -Washington, D.C., 1996. Spec. Rep. No. 247. – P. 36–75.
41. Guthrie R. H., Evans S. G. 2007. Work, persistence, and formative events: the geomorphic impact of landslides. *Geomorphology* 88: 266–275.
DOI: 10.1016/j.geomorph.2006.11.0
42. Lwisa, E., & Arman, H. (Eds.). (2021). Engineering Geology. IntechOpen.
doi: 10.5772/intechopen.78106
43. Powrie W. Soil Mechanics. Third ed. London:Taylor & Francis, 2014. 682 p.

Електронні інформаційні ресурси

1. Бібліотека Одеського національного університету імені Іллі Мечникова –
<http://lib.onu.edu.ua>
2. Бібліотека геолога. Матеріали про геологію і геодезії.
URL: http://geobooks.com.ua/books/engineering_geology/engineering_geology_254.htm
3. Закон України «Про вищу освіту» // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Положення про запобігання та виявлення плагіату у навчальній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.
https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
6. Одеська національна наукова бібліотека – odnb.odessa.ua)
7. Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. С. Грушевського –
<http://biblioteka.od.ua>
8. Офіційний сайт QGIS – вільної інформаційної системи з відкритим доступом: www.qgis.org

9. Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова
https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf.
10. Сейсмічні явища. Електронний ресурс - <https://studfile.net/preview>
11. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 10 – Природничі науки, спеціальність 103 – Науки про Землю
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/28/103-nauki-pro-zemlyu-bakalavr-1.pdf>

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок оформлення титульного аркуша

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Геолого-географічний факультет

Кафедра морської геології, гідрогеології, інженерної геології та палеонтології

Курсова робота

з Інженерної геології; Морської геології; Гідрогеології

(обрати потрібне)

на тему: «

»

Виконав: студент денної форми
навчання спеціальності
103 Науки про Землю
освітня програма Морська геологія,
гідрогеологія та інженерна геологія

ПІБ студента

Керівник: _____
_____ наук. ступінь, звання, ПІБ
(підпис)

Рецензент _____
_____ наук. ступінь, звання, ПІБ
(підпис)

Захищено на засіданні кафедри
морської геології, гідрогеології,
інженерної геології та палеонтології
протокол № ____ від «__» ____ 202__ р.
Оцінка

_____/_____/_____
(за національною шкалою, за шкалою ECTS, бал)

Одеса – 20__ рік

Приклад оформлення змісту курсової роботи

ЗМІСТ

ВСТУП

1. НАЗВА РОЗДІЛУ

1.1 Назва підрозділу (за наявності)

1.2 Назва підрозділу (за наявності)

1.2.1 Назва пункту (за наявності)

1.2.2 Назва пункту(за наявності)

1.3 Назва підрозділу (за наявності)

1.4 Назва підрозділу (за наявності)

2. НАЗВА РОЗДІЛУ (за наявності)

2.2 Назва підрозділу (за наявності)

2.2.1 Назва пункту (за наявності)

2.2.2 Назва пункту (за наявності)

2.3 Назва підрозділу (за наявності)

2.4 Назва підрозділу (за наявності)

2.5 Назва підрозділу (за наявності)

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ (за наявності)

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел

Книга

Книга одного автора

1. Іванова В. Д. Технологія виробництва продуктів бджільництва : курс лекцій. Миколаїв : МДАУ, 2009. 245 с.
2. Пономарів О. Д. Культура слова: мовностилістичні поради. 2-ге вид., стер. Київ : Либідь, 2001. 240 с.
3. Браун Д. Код да Вінчі. Харків : КСД, 2006. 478 с.
4. Пономарьов А. П. Українська етнографія : курс лекцій. Київ : Либідь, 1994. 315 с.
5. Прищенко С. В. Геологія : навч. посіб. 3-тє вид., випр. і допов. Київ : Кондор, 2018. 436 с.
6. Parker J. Principles of scientific research. 7th ed. London : Editorial, 2017. 301 p.

Книга двох або трьох авторів

1. Боярин М. В., Нетробчук І. М. Основи гідроекології: теорія й практика : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 365 с.
2. Вихованець І. Р., Городенська К. Г. Геоморфологія. Київ : Пульсари, 2004. 398 с.
3. Марисова І. В., Кедров Б. Ю. Систематика хордових тварин. Ніжин : НДПУ ім. М. Гоголя, 2003. 132 с.
4. Артеменко А. П., Бобловський О. Ю. Від глобалізації до індивідуалізації: топологія міжкультурної взаємодії : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2014. 215 с.
5. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А., Кислюк Л. П. Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі. Київ : Вид. дім Дмитра Бураго, 2008. 336 с.
6. Wilson D., Lister P., Andrews A. Modern surgery. Manchester : MAN, 2011. 240 p.

Книга чотирьох і більше авторів

1. Астрономія : навч. посіб. / І. А. Климишин та ін. Одеса : Астропринт, 2012. 352 с.
2. Міжнародна торгівля / Ю. Г. Козак та ін. 5-те вид., перероб. та допов. Київ : Центр учб. літ., 2015. 272 с.

3. Сучасна українська мова / О. М. Григор'єв та ін. 3-тє вид., перероб. Київ : Либідь, 2005. 488 с.
5. Referencing styles / G. R. Edwards et al. Los Angeles : International Publishing, 2010. 280 p.

Книга без зазначення автора (з редактором тощо)

1. Економічна енциклопедія / за ред. В. В. Шевченка. Київ : Альманах, 2016. 304 с.
2. Атлас зоології / уклад.: Х. Тола, Є. Інф'єста. Харків : Ранок, 2005. 96 с.
- Мінералогічний словник / уклад.: В. С. Білецький, В. Г. Омельченко, Г. Д. Горванко. Маріуполь : Сх. вид. дім, 2016. 488 с.
3. Routledge handbook of international statebuilding / ed. by D. Chandler, T. D. Sisk. London : Routledge, 2013. 448 p.

Книга – окремий том (частина) багатотомного видання

1. Антологія української юридичної думки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАНУ ; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. Київ : Юрид. кн., 2002. Т. 1 : Загальна теорія держави і права, філософія та енциклопедія права. 568 с.
2. Етимологічний словник української мови : у 7 т. / уклад.: Р. В. Болдирєв та ін. Київ : Наук. думка, 1989. Т. 3 : Кора—М. 552 с.
3. Мала гірнича енциклопедія : у 3 т. / за ред. В. С. Білецького. Донецьк : Донбас, 2007. Т. 2 : Л—Р. 652 с.

Частина книги (розділ тощо)

1. Шевченко Р. О. Особливості селекції яблунь. *Практикум з ботаніки* / ред. О. С. Самійленко. Херсон, 2018. С. 22—36.
2. Ярошевич Н. Б., Чубка О. М., Якимів А. І. Інструменти боргового фінансування суб'єктів підприємництва в Україні: правовий статус, структурна динаміка, податкові наслідки. *Теорія та методологія формування інвестиційно-фінансової стратегії розвитку національного господарства* : монографія / за ред. Л. М. Савчук, А. В. Череп. Дніпро, 2019. С. 55—89.
3. Goehr L. The concept of opera. *The Oxford handbook of opera* / ed. by Н. М. Greenwald. Oxford, 2014. P. 92—136.

Стаття (публікація) в періодичному виданні

Стаття в журналі

1. Зайцева О. М. Варіантність у родовій категоризації іменників: (на матеріалі мовлення сучас. укр. телебачення). *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія «Філологія»*. 2018. Т. 21, № 1. С. 121—130.
2. Кольцова Я. І., Нікітін С. В. Одержання пористих склокристалічних матеріалів з використанням паливного шлаку. *Питання хімії та хімічної технології*. 2020. № 1. С. 33—38. DOI: 10.32434/0321-4095-2020-128-1-33-38 (дата звернення: 11.06.2020).
3. Козлова Т. В., Черкез Е. А., Пронин К. К. Микроблоковое строение геологической среды как фактор геологических рисков урбанизированных территорий. *Вісник ОНУ. Сер.: Географічні та геологічні науки*. Одеса, 2019. Т. 4. Вип. 1. С. 145-164. URL: [https://doi.org/10.18524/2303-9914.2019.1\(34\).169718](https://doi.org/10.18524/2303-9914.2019.1(34).169718)
3. Chua N. Y., Lundbye J. Endovascular catheter as a rewarming method for accidental hypothermia. *Therapeutic hypothermia and temperature management*. 2012. Vol. 2, no. 2. P. 89—91. URL: <https://doi.org/10.1089/ther.2012.0001> (date of access: 06.05.2020).

Стаття в газеті

1. Андрущенко В. Академічна недоброочесність як виклик інтелектуальній спроможності нації. *Голос України*. 2018. 20 лип. С. 10.
2. Монаєнко А. Поза чергою не рахується? Особливості звільнення суддів за порушення присяги. *Юридична газета*. 2017. 17 січ. С. 28—29.
3. Величко О. Р., Лисенко Д. П. Відшкодування матеріальних витрат. *Газета про бухгалтерський облік*. 2019. Квітень. С. 16

Електронний ресурс

Сайт

1. «Файлу» чи файла»: який родовий відмінок слова «файл»? *Kyiv Dictionary*. URL: <https://www.kyivdictionary.com/uk/grammar/uk/consulenza-linguistica/vypusk3/failu-faila/> (дата звернення: 20.05.2020).
2. Офіційний курс гривні щодо іноземних валют на дату 11.06.2020. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerates?date=11.06.2020&period=daily> (дата звернення: 11.06.2020).
3. Приймак Д. М., Томіленко О. В., Ковальчук З. Ю. «Підодіяльник»: як правильно сказати українською? *Kyiv Dictionary*. URL:

<https://www.kyivdictionary.com/uk/grammar/uk/how-to-say/pidodiialnyk/> (дата звернення: 09.06.2020).

4. Одеський національний університет імені І. І. Мечникова. URL: <https://onu.edu.ua/uk/> (дата звернення: 05.11.2024).

5. APA Style Introduction. *Purdue University*. URL: https://owl.purdue.edu/owl/research_and_citation/apa_style/apa_style_introduction.html (date of access: 09.06.2020).

Диск

1. Тараненко Ю. А. Енциклопедія українського козацтва. Запоріжжя, 2006. 2 електрон.-опт. диски (DVD-R).
2. Тартак. Сімка. Наш формат, 2012. 1 електрон.-опт. диск (CD).

Дисертація

1. Герасименко Ю. А. Рецепція української історії в західноєвропейській прозі кінця XX – початку XXI століття : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.05. Бердянськ, 2018. 259 с.
2. Наконечний А. Б. Примусове відчуження земельних ділянок за законодавством України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Одеса, 2015. 225 с.
3. Урба С. І. Пріоритети та інструменти розвитку аграрного сектора в системі забезпечення економічної безпеки України : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03. Львів, 2019. 562 с.

Автореферат дисертації

1. Скарга О. О. Транснаціоналізація туристичних послуг в умовах глобалізації : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.02. Маріуполь, 2019. 22 с.
2. Єргієва К. І. Фортепіанна гра як жанрово-комунікативний та інтерпретативно-стильовий феномен : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03. Одеса, 2019. 17 с.
3. Петрук Л. А. Дослідження статичного деформування складених тіл : автореф. дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Львів, 2004. 140 с.

Матеріали конференції

Тези доповіді

1. Святецька А. В. Діалектизми у повісті М. Коцюбинського «Тіні забутих предків» : семантико-стилістичний аспект. *Стратегії розвитку та пріоритетні завдання філологічних наук* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.,

м. Запоріжжя, 19—20 жовт. 2018 р. / Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2018. С. 19—23.

2. Киридон А., Троян С. М. Грушевський і основні етапи українського державотворення. *Міжнародна наукова конференція до 150-річчя М. С. Грушевського* : тези доп., 17 верес. 2016 р., Острог / редкол.: Винар Л.-Р. та ін. Острог, 2016. С. 44—47.

3. Івченко В. О. Проблема правового регулювання імпідменту в Україні. *Актуальні проблеми сучасної науки і правоохоронної діяльності* : тези доп. учасників XXV Наук.-практ. конф. курсантів та студентів, м. Харків, 17 трав. 2018 р. / Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. С. 35—36.

Закон, нормативний акт

1. Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25.04.2019 № 2704-VIII : станом на 19 квіт. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19> (дата звернення: 11.06.2020).

2. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI : станом на 02 квіт. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 09.06.2020).

3. Про відзначення державними нагородами України працівників Національного університету «Чернігівська політехніка» : Указ Президента України від 09.06.2020 № 215/2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2152020-34077> (дата звернення: 11.06.2020).

4. Про іменні стипендії Верховної Ради України для молодих учених — докторів наук : Постанова Верховної Ради України від 05.02.2019 № 2676-VIII. *Голос України*. 2019. 19 лют. С. 4.

Препринт

1. Головач Ю., Пляцко Р., Сварник Г. Петер Пулюй і архів Івана Пулюя. Львів : Ін-т фізики конденс. систем НАН України, 2020. 24 с. (Препринт. Ін-т фізики конденс. систем НАН України ; ISMP–20–01).

2. Протидія агресивному податковому плануванню в Україні / С. С. Брехов та ін. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2017. 108 с. (Препринт. Наук.-дослід. ін-т фіскал. політики Ун-ту ДФС України).

3. Simon J. Physics of oscillations. Poznań : University of Poznań, 2019. 121 p. (Preprint. University of Poznań ; UP-02).

Патент

1. Верстат для поздовжнього розпилювання круглих колод : пат. 123197 Україна : В27В 7/00. № и 2017 10306 ; заявл. 25.10.2017 ; опубл. 12.02.2018, Бюл. № 3. 4 с.
2. Рентгенодіагностичний препарат на основі конусно-променевого комп'ютерного томографа для обстеження кінцівок : пат. 140662 Україна : А61В 6/03, А61В 8/13, Н05G 1/02, G03В 42/02, G01N 23/04. № и 2019 07999 ; заявл. 12.07.2019 ; опубл. 10.03.2020, Бюл. № 5 (кн. 1). 1 с.

Стандарт

1. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Чинний від 2016-07-01. Вид. офіц. Київ : УкрНДНЦ, 2016. 16 с.
2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.
3. ДСТУ ISO 14024:2018. Екологічні маркування та декларації. Екологічне маркування типу I. Принципи та процедури. На заміну ДСТУ ISO 14024:2002 ; чинний від 2020-01-01. Вид. офіц. Київ : УкрНДНЦ, 2019. 18 с.

Архівні матеріали

1. Закон про громадянство Української Народної Республіки. 15 листопада 1921 р. *ЦДАВО України* (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1065. Оп. 4. Спр. 96. Арк. 48—50. Оригінал. Машинопис.
2. Листування [Грушевського М. С.] з друкарнями в Празі, Відні та інших містах про видання і продаж книг. 4 лютого 1922 р. – грудень 1923 р. *ЦДІАК України* (Центр. держ. іст. архів України). Ф. 1235. Оп. 1. Спр. 95.
3. Шевченко Т. Г. [Лист Щепкіну М. С.]. 1858 р. *ЦДАМЛМ* (Центр. держ. архів-музей літ. і мистецтва України). Ф. 506. Оп. 1. Спр. 33.

Навчальне видання

ВИКОНАННЯ, ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ КУРСОВИХ РОБІТ

ЕЛЕКТРОННІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 103 Науки про Землю
освітньо-професійної програми
«Морська геологія, гідрогеологія та інженерна геологія»

Електронне практичне видання

Укладачі:

Козлова Тетяна Віталіївна

Педан Галина Сергіївна

Федорончук Наталя Олександрівна

В авторській редакції

Затв. авт. 10.08.2025. Шрифт Times New Roman.
Системні вимоги: операційна система сумісна з програмним забезпеченням
для читання файлів формату PDF.
Обсяг 1 МБ. Зам. № 2996.

Видавець і виготовлювач
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4215 від 22.11.2011 р.
вул. Університетська, 12, м. Одеса, 65082, Україна
Тел.: (048) 723 28 39, e-mail: druk@onu.edu.ua